

De WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersoon)

Op 1 juli 2021 is de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersoon (WBTR) ingegaan voor alle verenigingen en stichtingen. Voor grote beroepsorganisaties, goede doelen, lokale sportverenigingen en kleine hobbyclubs. Waar draait deze wet precies om? En welke wettelijke eisen zijn er?

Waarom is deze wet er?

Meer dan duizend keer per jaar gaat er binnen verenigingen en stichtingen wat mis, met grote gevolgen. Soms is sprake van fraude, zelfverrijking of bewust wanbeheer en soms van onwetendheid. Denk aan financieel geknoei, onoplettendheid van bestuur of verstrengeling van belangen. De WBTR is er om verenigingen en stichtingen te helpen en te beschermen tegen misstappen. Maar ook om de kwaliteit van het bestuur te verbeteren.

In de wet staan (strengere) regels over het besturen van verenigingen en stichtingen. Door de wet is ook de persoonlijke aansprakelijkheid voor bestuurders en toezichthouders verbreed. Met de nieuwe wet heb je een mooie kans om alles netjes te regelen en je risico op aansprakelijkheid te minimaliseren.

De wettelijke eisen op een rij

Goed bestuur

De WBTR wil dat besturen van verenigingen en stichtingen aan de slag gaan met 'goed bestuur' en toezicht. En dat ze afspraken maken en die vastleggen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld over integer handelen, democratische besluitvorming, transparantie en het nemen van verantwoordelijkheid. Voldoe je niet aan de normen van goed bestuur? Dan kan er sprake zijn van onbehoorlijke bestuur, dat tot aansprakelijkheid kan leiden.

Aansprakelijkheid

Is er schade ontstaan door het onrechtmatig handelen van je stichting of vereniging? Dan is de stichting of vereniging als rechtspersoon aansprakelijk. Maar let op! Er zijn ook situaties waarin bestuurders of toezichthouders persoonlijk aansprakelijk gesteld kunnen worden. Deze regels zijn er om misbruik van verenigingen en stichtingen door bestuurders tegen te gaan. Met de WBTR verklein je de kans dat er wat misgaat.

Tegenstrijdig belang

Bij bestuursbesluiten moet het belang van de vereniging of stichting altijd voorop staan. Er is sprake van tegenstrijdig belang als je moet kiezen tussen dit belang en je eigenbelang. Tegenstrijdig belang komt vaker voor dan je denkt. Beslissingen die genomen zijn kunnen worden teruggedraaid als dit achteraf blijkt. De WBTR schrijft voor dat bestuurders bij tegenstrijdig belang niet mee mogen vergaderen of beslissen.

Afwezigheid van bestuursleden

Een vereniging of stichting moet altijd bestuurbaar blijven. Daarom eist de WBTR een regeling in de statuten over belet (tijdelijke afwezigheid) en ontstentenis (niet meer in functie zijn) van bestuurders en toezichthouders. Hoe vindt besluitvorming plaats als niet alle, of zelfs helemaal geen bestuursleden aanwezig zijn?

Meervoudig stemrecht

Bij meervoudig stemrecht kan een bestuurslid meer dan één stem uitbrengen. Dat mag volgens de WBTR, maar een bestuurslid mag niet zoveel stemmen hebben dat hij of zij alleen besluiten kan nemen. Het is dus niet toegestaan dat één persoon meer stemmen heeft dan 50% van alle stemmen. Dit is vooral aan de orde wanneer een bestuurslid meer stemmen mag uitbrengen of een doorslaggevende stem heeft.

Toezicht

Duidelijker vastleggen van de taken en verantwoordelijkheden van toezichthouders is één van de doelen van de WBTR. Er zijn daarom nieuwe regels gekomen voor de verdeling van uitvoerende en toezichthoudende taken binnen verenigingen en stichtingen. Toezicht is niet verplicht maar als je het hebt of als je het wilt inrichten dan moet je dat wel doen volgens de regels. Het is belangrijk om goed vast te leggen wie welke taak heeft. En wat de bevoegdheden, rechten en plichten van de verschillende bestuursleden zijn.

Bindende voordracht (voor verenigingen)

Als er een nieuw bestuurslid moet worden benoemd, kan het bestuur een kandidaat voordragen aan de leden. De WBTR stelt dat de voordracht van maar één kandidaat vanzelf de benoeming van die kandidaat betekent, een bindende voordracht. Er zijn diverse details op dit onderdeel van toepassing.

Raadgevende stem (voor verenigingen)

Volgens de WBTR kan een bestuur bij een Algemene Ledenvergadering (ALV) aan de leden een advies geven. Ook mag het bestuur reageren op een besluit van de leden. Dit heet in de wet een raadgevende stem. Hiermee verplicht de WBTR verenigingen om alle meningen en belangen aan bod te laten komen voordat een besluit wordt genomen.